

**Wyrok z dnia 14 maja 1996 r.
III ARN 89/95**

Spółki utworzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 325, z 1989 r. Nr 74, poz. 442, z 1990 r. Nr 51, poz. 299 i z 1991 r. Nr 31, poz. 128) od wejścia w życie ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r., o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. Nr 60, poz. 253 ze zm.), tj. od dnia 4 lipca 1991 r. korzystały - na podstawie art. 37 ust. 5 tej ustawy - ze zwolnień od cła przywozowego tylko w zakresie wynikającym z przepisu art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r.

Przewodniczący SSN: Andrzej Wróbel, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Adam Józefowicz, Andrzej Kijowski, Walerian Sanetra,

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 14 maja 1996 r. sprawy ze skargi Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego "S.-G." Spółka z o.o. w J.G. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Cel z dnia 14 grudnia 1993 r., [...] w przedmiocie odmowy zastosowania zwolnienia od cła, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy we Wrocławiu z dnia 24 maja 1994 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i oddalił skargę.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 14 grudnia 1993 r. [...] Prezes Głównego Urzędu Cel utrzymał w mocy decyzje Dyrektora Urzędu Celnego w Zgorzelcu, zawarte w zgłoszeniach celnych z dnia 3 września 1991 r. [...] z dnia 4 listopada 1991 r. [...] i z dnia 7 listopada 1991 r. [...] odmawiające zwolnienia od cła towaru przywiezionego z zagranicy w postaci opakowań kartonowych. Organ odwoławczy stwierdził, że na podstawie art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. Nr 60, poz. 253) ze zwolnienia od cła mogą korzystać jedynie spółki, których utworzenie poprzedziło zezwolenie Prezesa Agencji do Spraw Inwestycji Zagranicznych wydane na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 325 ze zm.). Zdaniem tego organu, art. 37 ust. 5 ustawy z 1991 r. nie rozszerzył określonego w ustawie z 1988 r. zakresu zwolnień od cła, a zatem zwolnieniu podlegają maszyny, urządzenia i wyposażenie oraz inne środki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej. Sprowadzone przez Spółkę "S.-G." towary - kartony do mleka i wody źródlanej są przeznaczone do obrotu handlowego i jako przedmioty pracy (a nie środki pracy służące do przekształcenia przedmiotów pracy w procesie produkcyjnym lub usługowym) nie podlegają zwolnieniu od cła.

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejskowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 24 maja 1995 r., [...], uchylił decyzję organu odwoławczego oraz poprzedzającą ją

decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w Z. z dnia 3 września 1991 r. Sąd uznał, że zakres zwolnień od cła na podstawie art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym jest szerszy niż zakres zwolnień, o których stanowił art. 30 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. Zdaniem Sądu na podstawie art. 37 ust. 5 tej pierwszej ustawy należy zwolnić od cła wszystkie towary niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę utworzoną na podstawie zezwolenia Prezesa Agencji do Spraw Inwestycji Zagranicznych, a więc także surowce i półfabrykaty. Przedmiotem działalności Spółki "S.-G." była produkcja w zakresie przemysłu rolno-spożywczego. Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego opakowania kartonowe mieściły się w zakresie ustawowego kryterium określonego w art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym.

Powyższy wyrok Sądu Administracyjnego zaskarżył rewizją nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości, który zarzucił temu wyrokowi rażące naruszenie art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi. W ocenie skarżącego powyższy przepis normuje problematykę zwolnień celnych przewidzianych w art. 30 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. i do tego ogranicza się jego rzeczywista rola. Uznanie, że art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym rozszerza zakres wspomnianych zwolnień od cła byłoby, zdaniem Ministra Sprawiedliwości, sprzeczne nie tylko z funkcją tej normy jako przepisu przejściowego, ale ponadto oznaczałoby przyjęcie wykładni rozszerzającej przepisu ustanawiającego wyjątek od określonej w art. 3 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. - Prawo celne (jednolity tekst: Dz. U. z 1994 r., Nr 71, poz. 312) zasady równości podmiotów gospodarczych. Skarżący ponadto stwierdził, że stanowisko Sądu Administracyjnego, zgodnie z którym zakres zwolnień od cła na podstawie art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym jest szerszy niż zakres zwolnień, o których stanowił art. 30 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. odbiega od przyjętej przez sądy linii orzecznictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wykładnia dzieląca stanowisko reprezentowane w rewizji nadzwyczajnej jest powszechnie uznawana w orzecznictwie Sądu Najwyższego i należy ją w pełni podzielić (por. wyrok z dnia 23 listopada 1994 r., III ARN 63/94, OSNAPiUS 1995 nr 5 poz. 61, a zwłaszcza uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 26 października 1995 r., III AZP 24/95, OSNAPiUS 1996 nr 7 poz. 92). Zgodnie z tymi poglądami spółki utworzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 325 ze zm.) od wejścia w życie ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. Nr 60, poz. 253 ze zm.), tj. od dnia 4 lipca 1991 r. korzystały - na podstawie art. 37 ust. 5 tej ustawy - ze zwolnień od cła przywozowego tylko w zakresie wynikającym z przepisu art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r.

Znaczenie art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym należy ustalić uwzględniając wewnętrzną systematykę tej ustawy. Przepis ten został zamieszczony w części zatytułowanej APrzepisy przejściowe i końcowe@. Do istoty przepisów przejściowych należy regulowanie kwestii związanych z oddziaływaniem nowego prawa na stosunki prawne powstałe przed dniem jego wejścia w życie. Art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym, jako przepis przejściowy, rozstrzyga kwestie

związane z korzystaniem przez spółki utworzone w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. z nabytego na podstawie tej ustawy prawa do zwolnień celnych po wejściu w życie ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym. Zgodnie z tym przepisem spółki, na których utworzenie zezwolenia zostały wydane na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r., korzystają ze zwolnień od cła przywozowego w okresie 3 lat od utworzenia spółki w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu. Ze wskazanego wyżej kontekstu systemowego wynika, że rzeczywisty cel art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym sprowadza się do ochrony nabytych przez spółki na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. praw do zwolnień celnych oraz zapewnienia korzystania z tych zwolnień przez wskazany w tym przepisie okres, po wejściu w życie ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym. Istotą powołanego przepisu jest zatem utrzymanie w mocy uprawnień mających swą podstawę prawną w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. W związku z tym zakres zwolnień od cła przewidziany w art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym jest taki sam, jaki określał art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r.

W świetle powyższych argumentów nie można uznać, że na mocy art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym zwolnione są od cła wszystkie towary sprowadzone przez Spółkę w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu, a więc również niezbędne do prowadzenia tej działalności surowce, półprodukty czy artykuły przeznaczone do handlu. Spółki utworzone na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. mają prawo do zwolnień celnych tylko wówczas, gdy chodzi o działalność gospodarczą prowadzoną w granicach udzielonego zezwolenia i tylko w odniesieniu do towarów objętych zwolnieniami zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. W konsekwencji należy przyjąć, że art. 37 ust. 5 ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym nie określa w swej treści bezpośrednio zakresu przysługującego spółkom utworzonym na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. prawa do zwolnień celnych od importowanych przez te spółki towarów, lecz milcząco odwołuje się do uchylonego art. 30 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Należy podkreślić, że jakkolwiek treść tego przepisu budziła wątpliwości interpretacyjne w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, to jednak wątpliwości te zostały rozstrzygnięte na korzyść stanowiska, że katalog zwolnień celnych przewidzianych w tym przepisie obejmuje środki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej w podobnym sensie jak maszyny, urządzenia, wyposażenie, natomiast nie dotyczy w szczególności surowców do produkcji oraz półfabrykatów, wchodzących w skład towarów będących następnie przedmiotem sprzedaży.

Biorąc to pod rozwagę należało w wyniku uwzględnienia rewizji nadzwyczajnej na podstawie art. 422 § 1 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. uchylić zaskarżony wyrok i oddalić skargę.

=====